

Grau d'Antropologia Social i Cultural

GUIA DOCENT 2011-2012

101278. Conceptes bàsics. Perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat.

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Conceptes bàsics; perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat
Codi	101278
Crèdits ECTS	6 ECTS
Curs i període en el que s'imparteix	1er curs
Horari	
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Nadja Monnet
Departament	Antropologia Social i Cultural
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9- 237
Telèfon (*)	93 581 34 58
e-mail	Nadja.Monnet@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Nadja Monnet
Departament	Antropologia Social i Cultural
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9- 237
Telèfon (*)	93 581 34 58
e-mail	Nadja.Monnet@uab.cat
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Cap

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Conceptes bàsics; perspectives antropològiques a la diferència i la desigualtat és una assignatura de 6ECTS considerada de Formació Bàsica, programada a la UAB per al primer curs dels estudis de Grau d'Antropologia social i cultural.

L'objectiu de la assignatura es oferir una primera aproximació als conceptes bàsics de la disciplina i a la perspectiva antropològica d'anàlisi basada en l'afirmació de l'existència d'una humanitat compartida i a l'hora diversa. Es tracta d'una panoràmica general dels principals conceptes de l'antropologia social i cultural posant l'accent sobre els mecanismes de construcció de les diferències i desigualtats.

Es tracta d'il·lustrar etnogràficament la diversitat cultural humana, discutir conceptes i explicacions teòriques sobre la mateixa, abordar alguns textos d'autors clau –tant clàssics com contemporanis- i reflexionar críticament al voltant de l'estudi científic de les diferències socioculturals i de la construcció de la desigualtat, així com desenvolupar perspectives crítiques per construir una convivència igualitària.

Aquesta assignatura ofereix, a través de cinc temes, una visió introductòria a l'antropologia com a disciplina, a la construcció sociocultural de les diferències i a alguns dels conceptes bàsics que es van elaborar des de la disciplina per tal d'entendre i analitzar-les, tales com la raça, la cultura, l'ètnia, la nació, etc. En un segona fase, es presenten els mecanismes que construeixen desigualtats a partir de les diferències. Finalment pretén també aproximar-se a una forma de mirar i analitzar el món sense caure en plantejaments simplistes i en postures excloents o reduccionistes per a l'explicació de les societats i les cultures humanes.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

A1. Demostrar que coneix i comprèn la història de la teoria antropològica i la gènesi dels seus conceptes bàsics.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

A5. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i la seva gènesi per evitar les projeccions etnocèntriques.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

C1. Aplicar els conceptes bàsics de l'Antropologia Social i Cultural a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

T1. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades com en informació distribuïda a la xarxa. Saber utilitzar de forma experta les possibilitats d'Internet.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

T4. Reconèixer i posar en pràctica habilitats per al treball en equip com el compromís amb el mateix, la col·laboració, la capacitat de resoldre problemes.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

T7. Organitzar el temps i els propis recursos per al treball: dissenyar plans amb l'establiment de prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.

Resultats d'aprenentatge

--

Competència

6.- Continguts de l'assignatura

L'assignatura *Conceptes bàsics. Perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat* és una primera aproximació a l'estudi de la variabilitat sociocultural humana. Al llarg del semestre es presenten i desenvolupen els conceptes bàsics i els temes clau de l'Antropologia Social i Cultural. Es tractaran els àmbits temàtics clàssics, s'introduiran les perspectives antropològiques sobre diferència i desigualtat i alguns dels desenvolupaments més recents de la disciplina. Mitjançant l'estudi de casos etnogràfics que permeten il·lustrar la diversitat cultural i posen de manifest els contrastos i similituds amb el propi context sociocultural, i amb el suport de materials de lectura i audiovisuals, els i les estudiants assoliran un coneixement bàsic sobre la disciplina antropològica.

Temari

1. Aproximació històrica de l'Antropologia

El concepte d'Alteritat en diversos moments de la història. La construcció de l'Altre: entre l'etnocentrisme i el relativisme cultural. El sorgiment de l'Antropologia acadèmica. Algunes de les diverses orientacions de la disciplina antropològica.

2. Mètodes i tècniques de l'Antropologia

Etnografia. El treball de camp. L'observació i l'observació participant. Converses i entrevistes. Documents. Històries de vida. Genealogies.

3. Coneixement de la diversitat cultural i alguns conceptes clau

La diversitat humana en dos paradigmes: l'explicació natural i la cultural. Raça i Cultura. Les visions de l'Altre: entre l'etnocentrisme i el relativisme cultural. Cultura i cultures. Enculturació. Aculturació. Etnicitat i marcadors culturals. Relacions interètniques. Nacionalisme. Identitat. Mestissatges.

4. De la diferència a la desigualtat

Distintes formes d'exercici el poder. Expansió colonial. Distinció entre evolució de sistemes econòmics i progrés. Relacions de classe. Relacions de gènere. Relacions de generació. Diversitat de creences.

5. Diferències i desigualtat : el cas de les migracions a les nostres societats

Immigració. Emigració. Processos d'inclusió i exclusió. Integració i assimilació.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(activitats formatives)

- Classes teòriques i pràctiques dirigides per la professora.
- Lectura de textos, cerca d'informació, anàlisi etnogràfica.
- Estudi individual i discussió en equip.
- Activitats d'avaluació.

(metodologia docent)

- Classes magistrals amb suport TIC, discussió de textos, debat en grup.

- Definició de paraules clau, elaboració d'esquemes conceptuals, comentaris i lectures comprensives de textos.
- Realització de mapes conceptuals i resums.
- Realització de textos escrits i proves excrites.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes magistrals	35	
Visionat i discussió documentals	6	
Presentació pública en grup	3	
Prova escrita	4	

Supervisades

Tutories individuals	10	
Tutories treball de grup	12	

Autònomes

Cerca d'informació	10	
Lectures	30	
Estudi personal	40	

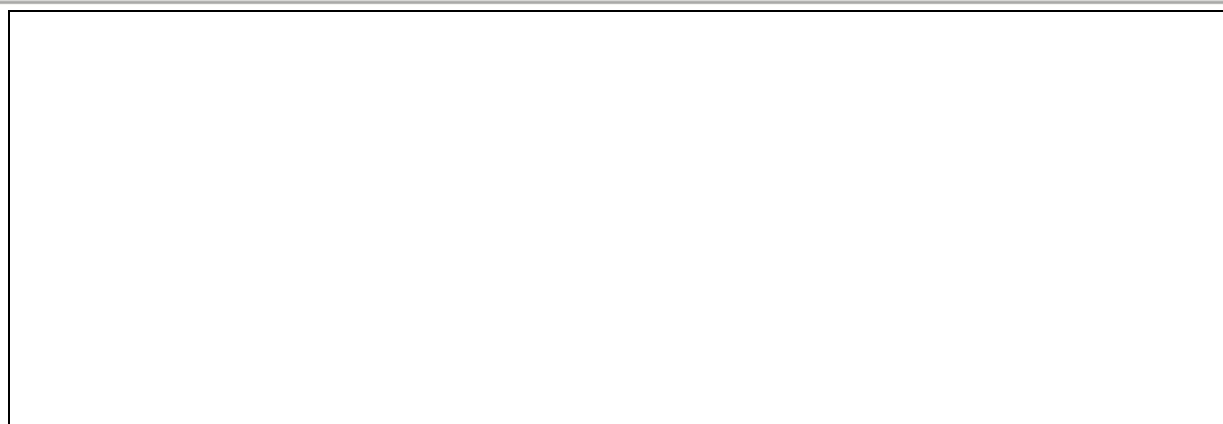
8.- Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en tres mòduls, cada un dels quals té assignat un pes específic en la qualificació final. Aquesta proposta contindrà el detall de les diferents tasques d'avaluació i el valor de cada una d'elles. Cada mòdul pot incloure més d'una activitat avaluadora.

- 1) MÒDUL DE LLIURAMENT DE TREBALLS. En aquest mòdul tres treballs realitzats en grup, basats en una monografia o en bibliografia específica. Valor del 30 % de la nota final.
- 2) MÒDUL DE PARTICIPACIÓ en discussions de grup i presentacions públiques de treball a l'aula. Valor del 20% de la nota final.
- 3) MÒDUL DE PROVES ESCRITES. Serà dues proves escrites individual. Valor del 50% de la nota final.

* Caldrà aprovar els tres mòduls per separats.

* La tercera prova (detallada més a baix) en el dia just que s'escaigui la seva realització o el seu lliurament determinarà el següent: la persona que es presenti es compromet a ser avaluat i la persona que no es presenti constarà automàticament com a "no presentada".

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENENTATGE

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENENTATGE
Treball individual	15	
Presentació pública de les lectures estudiades	3	
Participació a classe	15	
Treball de grup sobre lectures	20	
Dos exàmens sobre conceptes, lectures i documents audiovisuals	4	

9- Bibliografia i enllaços web

Augé, Marc; Colleyn, Jean Paul. 2005 [2004]. *¿Qué es la antropología?* Barcelona: Paidós.

Barth, Frederik (comp.). 1976 [1969]. *Los grupos étnicos y sus fronteras. La organización social de las diferencias culturales*. México: Fondo de Cultura Económica.

Bestard, Joan; Contreras, Jesus. 1987. *Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos. Una introducción a la Antropología*. Barcelona: Barcanova.

Bofill, Sílvia; Horta, Gerard (eds). 2004. *Nacions vs Estats. Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, nº 20.

Bohannon, Paul; Glazer, Mark. 2007 [1988]. *Lecturas Antropología*. Madrid: Mc Graw Hill editorial.

Bonte, Pierre; Izard, Michel. 1996 [1991]. *Diccionario de etnología y antropología*. Madrid: Akal.

Descola, Philippe. 2010. *Diversité des natures, diversité des cultures*. París : Bayard Editions.

Gellner, Ernest. 1988. *Naciones y nacionalismo*. Madrid: Alianza.

Globalització, cultura i localitat. *Revista d'etnologia de Catalunya*, nº 30, 2007. Disponible a: [\[http://www.raco.cat/index.php/RevistaEtnologia/issue/view/6083 \]](http://www.raco.cat/index.php/RevistaEtnologia/issue/view/6083)

Godelier, Maurice. 2009. *Communauté, Société, Culture; Trois clés pour comprendre les identités en conflits*. París : CNRS Editions.

Kottak C.- P.1994. *Antropología. Una exploración de la diversidad humana con temas de la cultura hispana*. Madrid: McGraw-Hill.

Lévi-Strauss, Claude. 1996 [1952]. *Raza y cultura*. Madrid: Cátedra.

Llobera J. R.1999. *Manual d'antropologia social : estructura i evolució de les societats humanes*. Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic, Barcelona.

Martínez Mauri, Mònica (cord.). 2009. *Identitats ambivalents a debat. Quaderns de l'Institut Català*

d'Antropologia, nº25.

Martí, Josep. 2003. Antropòlegs sense cultura ? *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*, nº 19, pp. 35-54.

San Roman, Teresa. 1995 La irreductibilidad de las culturas, la identidad y la integración; i Retomando marginación y racismo: hipótesis sobre el discurso y su génesis. A: *Los muros de la separación. Ensayo sobre heterofobia y filantropía*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona. pp. 79-83 i 115-124

Sayad, Abdelmalek. 2010 [1991]. *La doble ausencia : de las ilusiones del emigrado a los padecimientos del inmigrado*. Barcelona : Anthropos.

Santamaría, Enrique (ed). 2008. *Retos epistemológicos de las migraciones transnacionales*. Barcelona: Anthropos.

Stolcke, Verena. 2008 [1993]. "De padres, filiaciones y malas memorias. Qué historia de qué antropología?" *Revista Pós Ciências Sociais*. v.5 n. 9/10 jan/dez, São Luis/MA. Disponible a http://www.ppgcsoc.ufma.br/index.php?option=com_content&view=article&id=276&catid=68&Itemid=114

Todorov, Tzvetan. 2000 [1989]. *Nosotros y los otros: reflexiones sobre la diversidad humana*. México, D.F.: Siglo XXI.

Ventura, Montsé. 1994. Etnicitat i racisme. *Revista d'Etnologia de Catalunya*, 5. pp. 116-133.

